

opusdei.org

Ako vo filme: Cesta k Otcovej vôli

Vstupujeme na cestu Svätej Rodiny do Jeruzalema a do dní, keď Ježiš zostal sám v Svätom Meste.

13.09.2024

Pre dieťa je cestovanie synonymom dobrodružstva. Dni pred odchodom sú poznačené vzrušením z objavovania neprebádaných území alebo túžbou opäť vidieť miesto spojené s príjemnými spomienkami. Cesta tam býva zvyčajne dosť dlhá. Minúty plynú pomaly, v rytme

neustálych „Ešte koľko?“ smerovaných na rodičov. Len sotva sa mu podarí na chvíľu zaspáť, až kým napokon začuje „Už sme skoro tam!“, čo ho prebudí a vyburcuje k tomu, aby pozorne sledoval všetko, čo vidí. Potom dni plynú rýchlejšie, než by si človek želal, a takmer bez toho, aby si to uvedomil, sa znovu ocitá pri balení kufrov a začína cestu späť domov.

Ježišovo vzrušenie

Dá sa predpokladať, že aj malý Ježiš prežíval ten istý pocit, ktorý sme mnohí z nás zažili. Zákon židovského ľudu nariaďoval, aby každý muž z izraelského ľudu trikrát do roka putoval do Jeruzalema, avšak bežná interpretácia učiteľov umožňovala znížiť počet návštev na jednu ročne pre tých, ktorí žili mimo Judey. Tento príkaz nezaväzoval ženy ani deti mladšie ako trinásť rokov, ale vieme, že Svätá rodina chodievala „každý

rok do Jeruzalema na veľkonočné sviatky“ (porov. Lk 2,41).

Táto púť bola udalosťou, ktorá prerušila rutinu života v Nazarete. Boli to veľmi zvláštne dni: cesta v karaváne do Judey, prechod cez dediny, stretnutie s príbuznými, pohľad na múry Svätého Mesta v diaľke... Panna Mária a svätý Jozef možno zabávali malého Ježiša tým, že mu vysvetľovali tradície svojho ľudu a rozprávali príbehy o svojich predkoch. Keď pútnici zazreli Dávidovo mesto, napĺňali sa radosťou a spontánne začali spievať žalm: „Zaradoval som sa, keď mi povedali: ‚Pôjdeme do domu Pánovho.‘ Naše nohy už stoja v твоjich bránach, Jeruzalem.“ (Ž 122,1-2). Môžeme si predstaviť, že Ježiš nielenže prežíval toto nadšenie, ale prežíval ho mimoriadne intenzívnym spôsobom.

Rovnako to bolo aj vtedy, keď mal Ježiš už dvanásť rokov. Aj keď už veľmi vyrástol a blížil sa ku koncu detstva, stále bol ešte dieťaťom. Vzhľadom na priebeh udalostí v tomto rozprávaní si ľahko predstavíme, že Ježiš s veľkou radosťou očakával tento okamih. Snažil by sa bojovať s monotónnosťou karavány tým, že by prechádzal od skupiny ku skupine, ako každý chlapec v jeho veku, vymýšľal by si hry so svojimi priateľmi. Na konci dňa by sa stretol so svojimi rodičmi, aby si odpočinul v prostredí väčšej intimity. A takto to pokračovalo, až kým nakoniec nedorazili do Jeruzalema, ktorý v ňom prebúdza túžbu objavovať nové zákutia.

Ako zvyčajne, dni prešli neuveriteľne rýchlo a nadišiel čas vrátiť sa domov. Počas záverečných príprav na odchod nasledovali rozlúčky – „Šťastnú cestu!“, „Dovidenia na

budúci rok!“ – a pútnici sa vydali na cestu späť. Snáď každý z nás už niekedy zažil chaos, ktorý môže sprevádzať začiatok cesty: zhon, aby sa čo najskôr vyrazilo, problémy so zabalením všetkej batožiny, diskusie o najrýchlejšej trase, nečakané udalosti na poslednú chvíľu... Podobná atmosféra musela v tých chvíľach panovať v mnohých uličkách svätého mesta. Môžeme si predstaviť, ako sa Ježiš uprostred tohto ruchu pokojne vzdialil bez toho, aby si to niekto všimol: túžil splniť vôľu svojho Otca.

Máriino a Jozefovo trápenie

Počiatočné napätie pri odchode vystrieda pokoj, keď karavána konečne opustí Jeruzalem. Jozef a Mária si môžu po všetkom tom zhone konečne na chvíľu oddýchnuť. Jozef si myslí, že Ježiš je s jeho matkou, pretože ešte stále má ten vek, ktorý mu umožňuje ísť s ňou; Mária na

druhej strane predpokladá, že sa pohybuje hore-dolu so svojimi priateľmi, ako to zrejme vždy robil. No keď sa zvečerí, zistia, že Ježiš sa neobjavil. Začnú sa teda pýtať rôznych skupín: „Nevideli ste Ježiša? Neviete, kde by mohol byť?“ Po rozhovoroch s jeho priateľmi začínajú tušiť tragédiu: nikto ho nevidel celý deň. Všetko naznačuje, že zostal v Jeruzaleme.

Stratiť dieťa je pre rodičov niečo strašné. „Kde je Ježiš? Mária, to dieťa!... kde je?“ Do svätých duší Márie a Jozefa vstupuje úzkosť naplno^[1]. V tej chvíli sa možno cítili nedbanliví v poslaní, ktoré dostali od Boha. Harmónia, ktorá panuje v tomto manželstve, sa prejavuje aj v tejto ťažkej hodine, a možno sa každý snaží toho druhého utešiť a ospravedlniť. „Nevideli ho. Jozef sa darmo usiluje zadržať plač — teraz plače aj on“^[2]. Majú dušu rozdelenú bolesťou, ale nezastavujú sa pri

zbytočných myšlienkach
paralyzujúceho smútku: vezmú si
svoje veci a rozhodnú sa okamžite
vrátiť do Jeruzalema, aby hľadali
Ježiša.

Boh dovoľí skúšku a zároveň vždy
ponúka svoju milosť. Ľudia niekedy
prechádzajú ťažkými obdobiami, v
ktorých majú pocit, že sa vzdávajú od
Boha. Sú to ťažké časy, v ktorých
trpia. Podozrenie, že sa Bohu
nepáčia, spôsobuje obrovské
utrpenie. Utrpenie Panny Márie a
svätého Jozefa zo straty Ježiša je
väčšie ako to, ktoré mohli zažiť iní
svätí, pretože... kto môže zmerať
lásku Márie a Jozefa k Ježišovi? Môžu
byť v dejinách rodičia, ktorí milovali
svoje deti tak, ako oni milovali
Ježiša? Obaja navyše cítia ťarchu
zodpovednosti, ktorú od Boha dostali
ako ochrancovia Spasiteľa ľudstva.
Musia prejsť dvoma dlhými nocami,
počas ktorých sa im nedarí
oddýchnuť, a celým dňom v úzkosti,

bez toho, aby vedeli, aké sú Božie plány. Možno si Mária, a aj Jozef, spomenuli na Simeonovo proroctvo: „Tvoju vlastnú dušu prenikne meč“ (Lk 2,35).

„Ak by sa nám jedného dňa stalo niečo podobné, že stratíme Ježiša Krista, majme pokoru priznať si, že sme urobili chybu, a chcime sa vrátiť na cestu, ktorú nám on ukázal. To sa nestane; ale ak by sa to niekedy stalo, všetci ťa jednomyselne prosíme o zmysel pre zodpovednosť; a o radosť z návratu, z odovzdanosti, z boja, z víťazstva; pretože Boh neprehráva bitky, a ak sa spojíme s naším Pánom Bohom, môžeme sa vrátiť na správnu cestu a pokračovať vpred ako víťazi“^[3].

Ježišovo trápenie

Medzitým... čo sa stalo s Ježišom? Dieťa sa rozhodlo zostať v chráme. Počas dňa sa pýta a rozpráva s učiteľmi Izraela, až kým sa nezotmie.

Evanjelium nám nehovorí, kde a ako strávil tie noci, počas ktorých ho Jozef a Mária hľadali. Možno sa ubytoval na tom istom mieste, kde bol počas predchádzajúcich dní, alebo ho možno niektorý rabín pozval, aby zostal so svojou rodinou. Pravdepodobne to bola prvá noc, ktorú trávil mimo spoločnosti svojich rodičov, čo je už samo o sebe dôležité pre dvanásťročného chlapca. V tomto prípade však Ježiš vedel aj to, že jeho rodičia ho začnú hľadať a nenájdu ho.

Dieťa je Boh... a zároveň dokonalý človek. Ježišovo srdce je ľudské srdce Boha, ktorý je Láska. Ježiš má ako človek dokonalú ľudskú citlivosť: citlivosť dvanásťročného chlapca, ktorý vie, že jeho rodičia sú znepokojení a hľadajú ho. Neskôr ukáže, že má srdce, ktoré prežíva aj bolesť iných: vzkriesi mŕtveho, keď vidí plakať vdovu, ktorá práve stratila jediného syna (porov. Lk

7,11-16); zľutuje sa nad ľuďmi, lebo ich vidí ako ovce bez pastiera (porov. Mt 9,36); je dojatý štedrosťou chudobnej ženy, ktorá dáva do chrámovej pokladnice všetko, čo má (porov. Mk 12,41-44); plače nad smrťou svojho priateľa Lazára a nad utrpením jeho sestier (porov. Jn 11,35).

Ten, kto o niekoľko rokov neskôr bude plakať nad Jeruzalemom a nad svojím priateľom Lazárom, či neprežíval bolesť aj z odlúčenia, ktoré prežívali jeho rodičia? Nebolo a ani nebude dieťa, ktoré by milovalo svojich rodičov viac, než Ježiš miloval svoju Najsvätejšiu Matku a svätého Jozefa. Môžeme si predstaviť, že ho bolelo vedomie, že jeho rodičia sú smutní a plačú. Nebolo to však prvýkrát, čo sa jas a tieň Božích plánov prejavili v životoch Jozefa a Márie.

Nebola to ani posledná situácia, keď Ježiš trpel, aby splnil vôľu svojho Otca. Počas štyridsiatic dní na púšti odmietal cesty, ktoré mu diabol predkladal, lebo sa vzdávali od toho, čo pre neho Otec zamýšľal (porov. Mt 4,1-11). Neskôr znovu pocítil osamelosť, keď ho učeníci opustili, lebo nerozumeli, v čom spočíva Božia vôľa (porov. Jn 6,60-66). A pred umučením ho vidíme v agónii s tvárou na zemi, ako prosí Otca, aby od neho odňal kalich, ale modlí sa: „Nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane“ (Lk 22,42).

„To je Ježišov pokrm a zároveň cesta kresťana. On otvoril cestu pre náš život; a nie je ľahké plniť Božiu vôľu, pretože každý deň sa nám na podnose ponúka mnoho možností: urob toto, čo je dobré, a nie to zlé“^[4]. Preto si môžeme položiť otázku: „Je to Božia vôľa? Ako mám plniť Božiu vôľu? Tu je praktický návrh: predovšetkým sa modliť a

prosiť o milosť chcieť plniť Božiu vôľu“^[5].

Prečo?

Napokon, „po troch dňoch ho našli v chráme. Sedel medzi učiteľmi, počúval ich a kládol im otázky“ (Lk 2,46). Keď ho tam videli sedieť, všetkých to prekvapilo, lebo vzbudzoval obdiv u prítomných. No nad týmto údivom bola obrovská radosť zo znovuzjednotenia. Aj Ježiš cítil ten istý pocit úľavy, pričom v duchu ďakoval svojmu Otcovi, pretože utrpenie skúšky pre Jozefa a Máriu sa istým spôsobom skončilo.

Je ľahké si predstaviť emócie tej chvíle, podobné tým, aké sme možno sami prežili pri rodinných stretnutiach. Svätá rodina sa zjednotila v silnom objatí a pravdepodobne nechýbala ani nejaká tá slza. Evanjelista však rýchlo prechádza k zaznamenananiu dialógu medzi Máriou a Ježišom:

– „Syn môj, čo si nám to urobil?
Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou
hľadali!“ (Lk 2,48)

Ježišova odpoveď – prvé jeho slová,
ktoré nám Písmo zaznamenáva – nás
znepokojuje:

– „Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste,
že mám byť tam, kde ide o môjho
Otca?“ (Lk 2,49).

Dobre chápeme, že Ježiš sa venoval
záležitostiam svojho Otca. Mária a
Jozef boli v pozícii, aby to pochopili a,
samozrejme, podporili. To, čo sa však
nemusí chápať rovnako dobre, je
dôvod, prečo to urobil týmto
spôsobom. Prečo sa bez slova stratil?
Nedal sa dosiahnuť rovnaký výsledok
bez spôsobenia bolesti zo straty?
Nemohol ich nejako upozorniť?
Nedostatok odpovede na tieto otázky
nám ukazuje, že Božie plány sa
riadia širšou logikou, než je tá
ľudská. Prijatť tento spôsob konania
Pána s vierou znamená vstúpiť do

skúsenosti, ktorou prešli svätí, tí, ktorí boli najbližšie k Bohu a najintímnejšie spojení s jeho vôľou. „No všimnite si, že hoci Boh chcel povýšiť svoju Matku, je isté aj to, že počas svojho pozemského života nebola Mária ušetrená ani bolesti, ani únavy z práce, ani temnoty vo viere. (...) Rozjímaním nad týmito pravdami môžeme o čosi viac preniknúť do Božej logiky; uvedomujeme si, že nadprirodzená hodnota nášho života nezávisí na uskutočnení hrdinských skutkov, ktoré si niekedy predstavujeme, ale vo vernom prijímaní Božej vôle, vo veľkodušnej ochote k drobným, každodenným obetám.“^[6].

Svätý Lukáš objasňuje, že „oni nepochopili slovo, ktoré im hovoril.“ (Lk 2,50). Zároveň tiež uvádza, že Mária si tieto veci uchovávala vo svojom srdci (porov. Lk 2,51), a ľahko si môžeme predstaviť, že nad nimi premýšľala

po celý svoj život. S Ježišom po boku by Mária a Jozef postupne chápali mnohé aspekty poslania a konania svojho Syna. V každom prípade nám scéna, ktorú sme sledovali, prináša určitú útechu pre chvíle, keď v konkrétnych situáciách nedokážeme úplne pochopiť zmysel udalostí alebo okolností. Bežný spôsob, akým reagovala Panna Mária, nám dáva kľúč na zvládnutie takýchto situácií, keď prídu: „zachovávala všetky slová vo svojom srdci“ (Lk 2,51). A neskôr si tento postoj vyslúžil pochvalu od jej Syna: „Lebo kto plní Božiu vôľu, je môj brat i moja sestra, i matka.“ (Mk 8,35).

[1] Sv. Josemaría, *Svätý Ruženec*, 5. radostné tajomstvo.

[2] *Tamtiež*.

[3] Sv. Josemaría, kázeň počas meditácie, 2-X-1956.

[4] Pápež František, Homília, 27-I-2015.

[5] *Tamtiež.*

[6] *Ísť s Kristom*, č.172.

Eduardo Baura

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/ako-vo-filme-cesta-k-
otcovej-voli/](https://opusdei.org/sk-sk/article/ako-vo-filme-cesta-k-otcovej-voli/) (24.03.2026)